

det Hele. Sorø Akademie eier af Hovedgaarde, der ere under Forpagtning, 231 Tønder nyt Hartkorn — jeg bortkaster Skjæpper og mindre Maal — og af Hovedgaarde, der ere under Arvesæfte, 193 Tønder, i det Hele Hovedgaarde med Hartkorn, efter den ny Matrifkul, 425 Tønder, medens der i Betænkningen er anført det gamle Hartkorn, 438 Tønder. Akademiet eier af Bøndergods, der er under Fæste — nu ere de Dpgivelses, jeg benytter, nogle Uger gamle, saa det kan være, at der er skeet en lille Forandring —, men da eiede det 2,385 Tønder Hartkorn Bøndergods under Fæste, og 1,052 Tønder Bøndergods, der var i Arvesæfte. Universitetet eiede slet ingen Hovedgaarde, men Bøndergods, som tilsammen udgjorde efter den nye Matrifkul 3,099 Tønder Hartkorn, men deraf var ikke mindre end 2,958 Tønder i Arvesæfte, altsaa er Fæstehartkornet her en saagodtsom aldeles forsvindende Størrelse, og det er endnu mere Tilfældet med Communitetet, hvor af 959 Tønder Hartkorn de 954 Tønder befinde sig i Arvesæfte-Tilstand, saa at der kun er henimod 5 Tønder Fæstehartkorn. Endelig eier ogsaa, hvad der ikke er taget Hensyn til i Comitébetænkningen, det lærde Skolevæsen noget Hartkorn, nemlig 375 Tønder, hvoraf en stor Deel, omtrent $\frac{3}{4}$, er i Fæstetilstand. Jeg siger altsaa, at man er gaaet ud fra en aldeles ubegrundet Forudsætning om, hvorledes Oversigten og Kundskaben om Forholdet var i Ministeriet, og man har overseet meget nærliggende Kilder; man har overseet en Dpgivelse om Capitalerne, der stode i selve det forelagte Budgetudkast, og som, forsaavidt der manglede et Par Poster, kunde være blevne supplerede ved at spørge derom; man har med overflødig Møje opgjort en Oversigt over Godset, der kunde være givet rigtigere og med stor Lethed fra Ministeriet. Hvad dernæst angaaer det Lys, der er kastet over hele Forvaltningen, saa er paa en uforklarlig Maade den tidligere og den nuværende Bestyrelse sammenblandet, og det endogsaa i et overordentlig væsentligt Punkt, hvor Udvalget burde have den allerstørste Sikkerhed for, at der var en næsten diametral Modsetning imellem den ældre og nyere Bestyrelse, nemlig med Hensyn til Betragtningen af Selveindom eller

Arvesæfte i Modsetning til Livsæfte, (som jeg strax skal komme til at oplyse. Det er ganske sandt, at man ved Behandlingen af Budgettet maa gaae tilbage til den tidligere Tilstand og de tidligere Principer, forsaavidt dert enten ligger en Undskyldning, som Ministeriet nu paaberaaber sig, eller en Forklaring, hvorfor det nuværende Forhold ikke kan være anderledes, eller forsaavidt den ældre Tilstand og de tidligere Principer fastholdes af Ministeriet; men, naar dette ikke er saaledes, skal man gjøre sig Umage for at adskille, hvad der tilhører Fortiden og hvad der tilhører Nutiden; men dette er saalidet skeet, at man ligesom har draget Slutninger af den foregaaende af andre Forhold beherskede Tids Historie til hvad der nu kan ventes, saaledes som det til Exempel er skeet Spalte 369. Jeg skal gjøre opmærksom paa et Par andre Steder, hvor denne Sammenblanding af Fortid og Nutid paa en paafaldende Maade træder frem. Jeg skal først henvise til Spalte 372, hvor man, ved at omtale et Laan og en Capital-Omsætning, der fandt Sted i A. 1847, omtaler „Conjuncturer som de nuværende“, og finder, at disse Conjuncturer gjøre en foregaaet Capital-Omsætning særdeles paafaldende; men jeg gad dog vide, skjøndt jeg ikke her forsvare mig, men Andre, hvø der i Aaret 1847 kunde forudsæe de nuværende Conjuncturer eller tage Hensyn til dem. Dernæst siges der Side 373, „at der imellem Sorø Akademies Debitorer findes saadanne, der neppe burde være i denne Kategorie, og Sikkerheder, der neppe burde findes blandt Sikkerheder for offentlige Midler“. Der tilføies rigtignok, „at saadanne Phænomener uden Tvivl ikke ville kunne gjentage sig i den nuværende eller den kommende Tid“; men man har dog optaget dette i den Fremstilling, der skal motivere en Beslutningstagen om Sorø Akademies Bestyrelse for Fremtiden; men, naar man selv anerkjender, at Alt, hvad man omtaler, tilhører den foregaaende Tid, og man ikke kan estervise noget Træk, der lader formode, at noget Lignende kunde gjentage sig, saa troer jeg, at man bedre havde ubeladt denne Hentydning. Forøvrigt troer jeg, at, naar man undtager, at Sorø Akademie har efter kongelig Resolution gjort Laan til en an-